

A photograph of three young people walking on a paved path that runs alongside railway tracks. On the left, a young man in a pink hoodie is laughing. In the center, a young man in an orange t-shirt is looking down. On the right, a young woman with long brown hair, wearing a pink top and a grey jacket, is smiling and holding a skateboard. The background shows a cloudy sky, streetlights, and buildings, including a red brick building on the left and a white building with a red roof on the right.

Februari 2025

PM LUPP 2024

Västerviks kommun, Kalmar
län

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Innehåll

1.	Inledning	s. 3
2.	Övergripande resultat	s. 5
3.	Rekommendationer	s. 16

1. Inledning

Inledning

- Detta PM är framtaget utifrån den kommundialog som Ramboll och kommunen genomförde i februari 2025.
- Syftet med kommundialogen var att gemensamt påbörja arbetet med att analysera resultaten från LUPP 2024 och stötta kommunen i att identifiera behov för dess fortsatta arbete.
- Från kommunen deltog representanter som på olika sätt är involverade i arbetet med LUPP och barn och unga.
- Kommunrepresentanterna fick välja vilka temaområden som skulle utgöra fokus för kommundialogen.
- I detta PM presenteras kommunens övergripande resultat för LUPP 2024 samt Rambolls rekommendationer till kommunen baserade på kommundialogen.

2. Övergripande resultat

Här presenteras övergripande resultat för några huvudsakliga frågor för respektive temaområde. Kommunens resultat beskrivs i relation till Kalmar län samt tidigare års undersökningar. För detaljerade resultat och figurer se [LUPP Dashboard](#).

Om de svarande

I Kalmar län genomförs LUPP-undersökningen bland elever i årskurs 8 på högstadiet och årskurs 2 på gymnasiet. Alla ungdomar som bor och studerar i länet ingår i urvalet. Ungdomarna i gymnasiet har kopplats till den kommun där de gick i grundskolan.

Svarsfrekvensen för LUPP 2024 i Västervik var 77 procent jämfört med 70 procent för Kalmar län. Både årskurs 8 och år 2 i gymnasiet hade samma svarsfrekvens på 77 procent.

Könsfördelningen var 51 procent tjejer och 47 procent killar, medan 2 procent angav annan könstillhörighet. Andelen med utländsk bakgrund bland de svarande i Västervik var 18 procent jämfört med 22 procent för länet i stort. Andelen som uppgav att de har en funktionsnedsättning var 13 procent, vilket var i paritet med genomsnittet för Kalmar län.

Övergripande resultat

LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) är en nationell enkätundersökning som i Kalmar län genomförs vart tredje år i länets 12 kommuner bland elever i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet. LUPP ger tjänstepersoner och beslutsfattare kunskapsunderlag om ungas levnadsvillkor på lokal nivå som kan användas för att utveckla ungdomspolitiken utifrån de ungas perspektiv.

Ungdomsenkäten Lupp visar att ungdomar i Västervik överlag uttrycker en relativt positiv uppfattning om sin livssituation. En stor andel är nöjda med sin fritid (88 procent), skola (82 procent) och familj (95 procent).

Jämfört med tidigare undersökningsår ses vissa förändringar, bland annat en ökad efterfrågan på fritidsaktiviteter (från 29 procent år 2021 till 40 procent år 2024) och ett minskat intresse för att påverka i kommunala frågor (från 50 procent år 2018 till 28 procent år 2024), vilket följer mönstret för länet i stort.

Det finns variationer i självskattad hälsa mellan könen, med killar (79 procent) som rapporterar avsevärt bättre hälsa än tjejer (48 procent).

Nöjdheten med fritiden har ökat något sedan tidigare mätningar, särskilt bland tjejer (från 80-81 procent år 2018-2021 till 85 procent år 2024). Upplevelsen av trygghet i bostadsområdet är generellt god (93 procent), medan upplevelsen av trygghet på stan och i centrum varierar mellan könen (77 procent bland tjejer och 87 procent bland killar).

Andelen ungdomar som planerar att flytta från kommunen har minskat något jämfört med tidigare år, från 60 procent år 2018 till 54 procent år 2024. Resultaten för Västervik följer i många avseenden genomsnittet för Kalmar län, med vissa variationer som kan vara värda att uppmärksamma i kommunens fortsatta arbete med ungdomsfrågor.

På efterföljande sidor redogör vi för resultaten för ett urval av frågor per temaområde. Kommunens resultat beskrivs utifrån könstillhörighet och i relation till Kalmar län samt tidigare års undersökningar. För detaljerade resultat för samtliga frågor och figurer se [LUPP Dashboard](#).

Fritid: Stabil nöjdhet med fritiden och ökad efterfrågan på fritidsaktiviteter

Ungdomarna i Västervik uttrycker överlag en god nöjdhet med sin fritid. Omkring 88 procent (85 procent bland tjejer och 91 procent bland killar) är ganska eller mycket nöjda med sin fritid, vilket är något lägre än länsgenomsnittet (92 procent). Jämfört med tidigare undersökningsår ses en ökning i nöjdheten med fritiden, särskilt bland tjejer där andelen har stigit från 80-81 procent under 2018-2021 till 85 procent 2024. Det finns variationer i graden av nöjdhet, där en högre andel killar (56 procent) än tjejer (35 procent) anger att de är mycket nöjda med sin fritid.

Andelen ungdomar som anser att det saknas fritidsaktiviteter har ökat sedan 2021. Omkring 40 procent (38 procent bland tjejer och 41 procent bland killar) uppger att det saknas fritidsaktiviteter där de bor, vilket är i linje med länsgenomsnittet (40 procent). Detta representerar en ökning från 29 procent 2021 då båda könen rapporterade samma nivå.

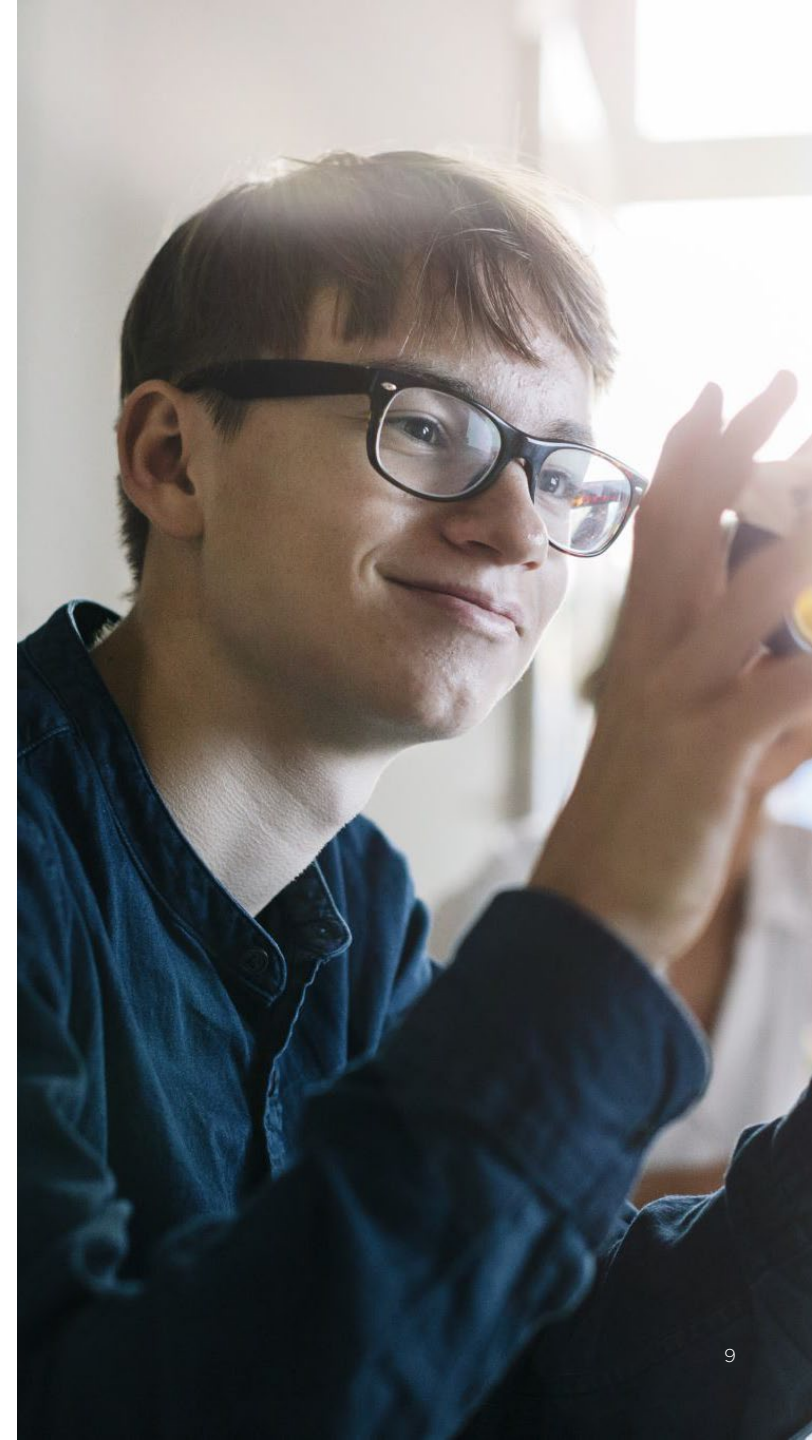
Den ökade efterfrågan på fritidsaktiviteter, trots en ökad nöjdhet med fritiden, kan indikera förändrade behov och förväntningar bland ungdomarna i Västervik.

Skola: Stabil nöjdhet med skolan men minskad nöjdhet med undervisningen bland tjejer

Ungdomarnas nöjdhet med skolan visar på relativt stabila resultat över tid. Omkring 82 procent (78 procent bland tjejer och 86 procent bland killar) är ganska eller mycket nöjda med sin skola, vilket är i linje med länsgenomsnittet (84 procent). För tjejer har nöjdheten varit stabil medan för killar ses en ökning från 77-79 procent under 2018-2021 till 86 procent 2024.

När det gäller nöjdheten med undervisningen uppger 80 procent (75 procent bland tjejer och 85 procent bland killar) att undervisningen på skolan är bra, vilket är i linje med länsgenomsnittet (78 procent för tjejer och 85 procent för killar). Jämfört med 2021 har nöjdheten med undervisningen minskat för tjejer (från 81 procent till 75 procent), medan för killar har det skett en mindre minskning (från 86 procent till 85 procent).

Den minskade nöjdheten med undervisningen bland tjejer, samtidigt som den allmänna nöjdheten med skolan har varit stabil, kan tyda på specifika områden inom undervisningen som kan behöva uppmärksammas.

Familj: Hög nöjdhet med familjen och god upplevelse av självbestämmande

Ungdomarna i Västervik rapporterar en hög grad av nöjdhet med sin familj. Omkring 95 procent (93 procent bland tjejer och 96 procent bland killar) är ganska eller mycket nöjda med sin familj, vilket är i linje med länsgenomsnittet (96 procent). Jämfört med tidigare mätningar ses en mindre ökning i nöjdheten med familjen för tjejer (från 89-90 procent till 93 procent) medan för killar ses små variationer (93-97 procent). Andelen som är mycket nöjda med sin familj är hög, 64 procent bland tjejer och 77 procent bland killar.

Omkring 89 procent av ungdomarna (90 procent bland tjejer och 87 procent bland killar) uppger att de får gifta sig med vem de vill, vilket är i linje med länsgenomsnittet (89 procent). Jämfört med 2021 ses en ökning i denna andel, särskilt bland killar (från 80 procent till 87 procent).

Den höga nöjdheten med familjen och den ökande upplevelsen av självbestämmande tyder på en generellt god familjesituation för ungdomar i Västervik.

Samhälle och demokrati: Minskat intresse för påverkan och stabilt förtroende för vuxna

Intresset för att påverka i frågor som rör kommunen har minskat bland ungdomarna i Västervik. Omkring 28 procent (28 procent bland tjejer och 27 procent bland killar) vill vara med och påverka, vilket är i linje med länsgenomsnittet (29 procent). Jämfört med 2018 ses en minskning, från 50 procent till 28 procent. Denna nedåtgående trend följer mönstret i övriga länet.

Förtroendet för vuxna i allmänhet har varit relativt stabilt över tid. Omkring 65 procent (60 procent bland tjejer och 70 procent bland killar) har förtroende för vuxna, vilket är något lägre än länsgenomsnittet (69 procent). För tjejer ses en viss minskning i förtroendet sedan 2018 (från 66 procent till 60 procent) medan för killar är förtroendet relativt stabilt.

Det minskade intresset för samhällspåverkan följer trenden i övriga länet, medan förtroendet för vuxna visar på små variationer som inte tyder på några drastiska förändringar.

Trygghet: God trygghet i bostadsområdet och variationer i trygghet på stan

Tryggheten i bostadsområdet är god bland ungdomarna i Västervik. Omkring 93 procent (92 procent bland tjejer och 93 procent bland killar) känner sig trygga i sitt bostadsområde, vilket är i linje med länsgenomsnittet (94 procent). Dessa resultat är stabila jämfört med 2018, men representerar en återgång till högre nivåer för tjejer efter en nedgång 2021 (från 92 procent till 87 procent och tillbaka till 92 procent).

När det gäller trygghet på stan eller i centrum finns det vissa variationer mellan könen. Omkring 82 procent (77 procent bland tjejer och 87 procent bland killar) känner sig trygga på stan eller i centrum, vilket för tjejer är något lägre än länsgenomsnittet (79 procent) och för killar i linje med genomsnittet (83 procent). För tjejer har tryggheten varierat något över tid, med en nedgång från 78 procent 2018 till 73 procent 2021, och sedan en mindre ökning till 77 procent 2024. För killar har tryggheten varit mer stabil, med mindre variationer.

Den generellt goda tryggheten i bostadsområdet tillsammans med de måttliga variationerna i trygghet på stan tyder på en relativt stabil trygghetssituation i Västervik.

Hälsa: Variationer i självskattad hälsa mellan könen och stabila hälsovanor

Självskattad hälsa visar på tydliga variationer mellan könen i Västervik. Omkring 64 procent (48 procent bland tjejer och 79 procent bland killar) bedömer sin hälsa som god, vilket för tjejer är något lägre än länsgenomsnittet (53 procent) och för killar i linje med genomsnittet (80 procent). Jämfört med 2018 ses en nedgång för tjejer (från 64 procent till 48 procent), medan en mindre ökning ses för killar sedan 2021 (från 75 procent till 79 procent).

Andelen ungdomar som hoppar över frukost ligger på 44 procent (46 procent bland tjejer och 41 procent bland killar), vilket är något högre än länsgenomsnittet (39 procent). Jämfört med 2021 ses en ökning i denna andel från 40 procent till 44 procent.

Träningsvanorna visar på vissa förändringar. Omkring 84 procent (76 procent bland tjejer och 92 procent bland killar) tränar regelbundet, vilket för tjejer är något lägre än länsgenomsnittet (79 procent) och för killar något högre (89 procent). För killar ses en ökning i träningsfrekvensen sedan 2021 (från 85 procent till 92 procent), medan för tjejer är nivån stabil.

Resultaten visar på fortsatta utmaningar inom hälsoområdet, särskilt vad gäller tjejers självskattade hälsa, men också på positiva tendenser i killarnas träningsvanor.

Arbete: Minskad ekonomisk nöjdhet men ökad andel tjejer med extrajobb

Den ekonomiska nöjdheten bland ungdomarna i Västervik har minskat över tid. Omkring 75 procent (70 procent bland tjejer och 79 procent bland killar) är nöjda med sin ekonomiska situation, vilket för tjejer är något lägre än länsgenomsnittet (75 procent) och för killar i linje med genomsnittet (80 procent). Jämfört med 2018 ses en minskning för både tjejer (från 80 procent till 70 procent) och killar (från 80 procent till 79 procent).

Andelen ungdomar som har ett extrajobb visar på vissa förändringar. Omkring 23 procent (27 procent bland tjejer och 19 procent bland killar) har ett extrajobb, vilket för tjejer är något högre än länsgenomsnittet (23 procent) och för killar i linje med genomsnittet (20 procent). För tjejer ses en ökning i andelen med extrajobb sedan tidigare mätningar (från 20-25 procent till 27 procent), medan för killar är andelen relativt stabil (18-19 procent). Omkring 42 procent av ungdomarna uttrycker önskan om extrajobb.

Den minskade ekonomiska nöjdheten tillsammans med den ökande andelen tjejer med extrajobb kan tyda på förändrade ekonomiska behov och förväntningar bland ungdomar i Västervik.

Framtid: Positiv framtidssyn och minskad andel som planerar att flytta

Framtidssynen bland Västerviks ungdomar är övervägande positiv. Omkring 89 procent (85 procent bland tjejer och 92 procent bland killar) ser positivt på framtiden, vilket är i linje med länsgenomsnittet (89 procent). Jämfört med 2018 ses en mindre minskning för tjejer (från 91 procent till 85 procent), medan för killar ses en ökning sedan 2021 (från 87 procent till 92 procent). Det finns variationer i graden av optimism, där en högre andel killar (47 procent) än tjejer (27 procent) ser mycket positivt på framtiden.

Andelen ungdomar som tror att de kommer att flytta från kommunen har minskat något. Omkring 54 procent (53 procent bland tjejer och 55 procent bland killar) planerar att flytta, vilket för tjejer är lägre än länsgenomsnittet (58 procent) och för killar högre (50 procent). Jämfört med tidigare mätningar ses en minskning för tjejer (från 60 procent till 53 procent), medan för killar finns en mindre minskning (från 57 procent 2018 till 55 procent 2024).

Den fortsatt positiva framtidssynen tillsammans med den något minskande andelen som planerar att flytta tyder på att fler ungdomar ser möjligheter inom kommunen. Det är också värt att notera att andelen som definitivt planerar att stanna i kommunen är relativt stabil, omkring 20-23 procent för båda könen.

3. Rekommendationer utifrån LUPP 2024

I detta kapitel presenterar vi våra rekommendationer. Dessa har tagits fram med utgångspunkt i den gemensamma kommundialog och vår erfarenhet av systematiskt utvecklingsarbete.

Genomför workshops med elever för att skapa bättre förståelse för elevernas svar i LUPP och identifiera träffsäkra åtgärder

I kommundialogen framhöll representanterna att kommunen har en ambition att genomföra workshops med elever för att fördjupa förståelsen av resultaten och ta fram konkreta förslag på åtgärder till politiken. Representanterna såg exempelvis behov av att fördjupa förståelse kopplat till elevernas svar inom temaområdena Demokrati och samhälle, Framtid, Familj och Fritid.

Vi uppmuntrar denna ambition och rekommenderar att kommunen säkerställer en inkluderande och strukturerad process där elevernas perspektiv tas tillvara på ett meningsfullt sätt. Vi rekommenderar att kommunen i dessa workshops bör:

- Analysera resultat utifrån olika perspektiv, inklusive socioekonomiska och geografiska faktorer, för att förstå olika elevgruppers perspektiv.
- Belysa könsskillnader i resultaten och utforska bakomliggande orsaker till att tjejer rapporterar lägre resultat än killar inom flera områden, trots att de befinner sig i samma miljö.
- Skapa en öppen och tillgänglig dialog där elever känner sig trygga att uttrycka sina åsikter och erfarenheter. Vi ser att det kan finnas ett värde i att genomföra separata dialoger med tjejer så att deras perspektiv och erfarenheter bättre tas tillvara.
- Säkerställa att elevförslag leder till konkreta åtgärder och efterföljs av tydlig återkoppling och uppföljning.

Genom att arbeta på detta sätt kan kommunen inte bara stärka elevernas delaktighet i utvecklingsarbetet, utan också utveckla mer träffsäkra åtgärder som gynnar målgruppen.

Skapa ett inkluderande forum för ungdomsinflytande

I kommundialogen framkom ett behov av ett forum där ungdomar ges möjlighet att delta i beslutsprocesser, uttrycka sina åsikter och påverka i frågor som berör dem. För att möjliggöra detta rekommenderar vi att Västerviks kommun utvecklar en flexibel dialogmodell där ungdomar involveras utifrån relevanta ämnen. Genom att öppna upp för en bredare ungdomsmedverkan skapas en mer inkluderande och representativ process där olika perspektiv tas tillvara. Detta kan bidra till mer träffsäkra beslut och åtgärder som bättre speglar ungdomarnas behov och önskemål.

Omsätt insikterna från LUPP till konkreta åtgärder i en handlingsplan

För att säkerställa att Västerviks kommun tar tillvara på insikterna från LUPP rekommenderar vi att dessa omvandlas till konkreta aktiviteter och åtgärder. Ett effektivt sätt att göra detta är genom att integrera resultaten i en handlingsplan med tydliga mål och ansvarsfördelning. Handlingsplanen bör innehålla prioriterade områden baserade på de mest framträdande resultaten från LUPP samt konkreta åtgärder som adresserar ungdomarnas behov och utmaningar. Den bör också tydliggöra ansvar inom kommunen för att säkerställa genomförande och uppföljning av aktiviteterna.

Genom att strukturera arbetet på detta sätt kan kommunen säkerställa att LUPP-insikterna leder till faktiska förbättringar för ungdomar.

Vi rekommenderar även att kommunen regelbundet följer upp handlingsplanen och tydligt kommunicerar arbetet till relevanta intressenter, såsom politiker, beslutsfattare och elever. Genom en transparent och kontinuerlig återkoppling säkerställs förankring och delaktighet.

Bright
ideas.
Sustainable
change.

RAMBOLL

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.